

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
ІМЕНІ Б.ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

Кафедра транспортних засобів та інженерного забезпечення охорони державного кордону
факультету забезпечення оперативно-службової діяльності

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

БДК6 03.1 «БЕЗПЛОТНІ АВІАЦІЙНІ КОМПЛЕКСИ»

ОПП «Безпека державного кордону»

Рівень вищої освіти:	перший (бакалаврський)
Галузь знань:	25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону
Спеціальність:	252 Безпека державного кордону
Кваліфікація:	бакалавр безпеки державного кордону
Професійна кваліфікація:	офіцер тактичного рівня Державної прикордонної служби України
Форма здобуття освіти:	денна

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Навчальна дисципліна «Безпілотні авіаційні комплекси» є вибірковою дисципліною освітньо-професійної програми «Безпека державного кордону». Вивчається протягом 3 семестру на кафедрі транспортних засобів та інженерного забезпечення охорони державного кордону.

Мета вивчення навчальної дисципліни – підготовка офіцерів-прикордонників, які володіють компетенціями щодо реалізації заходів із забезпечення експлуатації безпілотних авіаційних комплексів.

Завдання навчальної дисципліни полягає у наданні курсанту теоретичних знань із забезпечення експлуатації безпілотних авіаційних комплексів та первинних практичних навичок щодо їх використання за призначенням.

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує досягнення здобувачами вищої освіти програмних результатів навчання, які передбачають здатність демонструвати його складові, а саме:

ПРН 6. Організовувати комплексне функціонування підсистем побудови охорони державного кордону, застосування сил і засобів у різних умовах, всі види бойового, ресурсного та інженерно-технічного забезпечення

Знання: термінів та визначень, що відносяться до експлуатації безпілотних авіаційних комплексів.

Розуміння: особливостей експлуатації безпілотних авіаційних комплексів.

Застосовування: здатність здійснювати етапи планування експлуатації безпілотних авіаційних комплексів, проводити технічне обслуговування, розгортання та запуск двигунів безпілотних авіаційних комплексів.

Оцінювання: здатність здійснювати оцінку та корегування роботи основних систем безпілотних авіаційних комплексів.

ПРН 21. Упевнено застосовувати штатне озброєння підрозділу; інформаційні системи, інформаційні технології, технології захисту даних, методи обробки, накопичення та оцінювання інформації, інформаційно-аналітичної роботи, бази даних (в тому числі міжвідомчі та міжнародні), спеціальне програмне забезпечення для розв'язування фахово-орієнтованих задач, у тому числі з використанням математичних методів; проводити процедури, пов'язані з перевіркою, обслуговуванням, ремонтом і застосуванням засобів зв'язку, технічних засобів охорони кордону та транспортних засобів в обсязі інструкції з експлуатації.

Знання: термінів та визначень, що відносяться до експлуатації безпілотних авіаційних комплексів.

Розуміння: особливостей експлуатації безпілотних авіаційних комплексів.

Застосовування: здатність здійснювати етапи планування експлуатації безпілотних авіаційних комплексів, проводити технічне обслуговування, розгортання та запуск двигунів безпілотних авіаційних комплексів.

ВИКЛАДАЧІ:

Старший викладач кафедри транспортних засобів та інженерного забезпечення охорони державного кордону, Віктор КУПЕЛЬСЬКИЙ, e-mail: vkupelskiy@ukr.net.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

«Прикордонна служба», «Інженерне забезпечення охорони кордону».

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Навчальний клас (НВМ1, НВМ2, НВМ3), безпілотні авіаційні комплекси («DJI Mavic 2 Enterprise Dual», «DJI PHANTOM 4»), комплект презентаційних матеріалів (PowerPoint-презентації), дидактичних матеріалів, комплект роздавальних матеріалів, мультимедійний проектор, комп'ютер (ноутбук), екран, дошка, модульне середовище <https://asu.nadpsu.edu.ua/>.

ТРИВАЛІСТЬ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ КУРСУ

Курс	Семестр	Кількість кредитів ЄКТС	Кількість годин														Форми підсумкового контролю			
			Загальна	Усього аудиторних занять	Аудиторна робота						Індивідуальна робота					Самостійна робота	Екзамен	Диференційований залік	Залік	
					лекції	групові заняття	практичні заняття	індивідуальні заняття	контрольна робота	курсний проєкт	підсумковий контроль	Усього	реферат	конспект з теми	контрольна робота					курсний проєкт
2	3	3	90	30	2	12	12				4	20	20				40		+	
Усього за дисципліну		3	90	30	2	12	12				4	20	20				40		+	

КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА КОНТРОЛЬ РІВНЯ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ КУРСАНТАМИ

Шифр	Компетентність	Оцінювання
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:		
СКс-16	Здатність організувати технічно правильну експлуатацію автобронетанкової, інженерної техніки та технічних засобів охорони кордону Держприкордонслужби і підтримувати їх у постійній готовності для використання за призначенням, здійснювати контроль за експлуатацією та ремонтом.	МК2.1; МК2.4; МК2.6; МК2.8; МК3.2; МК4.3.
СКс-17	Здатність використовувати автобронетанкову, інженерну техніку та технічні засоби охорони кордону, які є на озброєнні в органі (підрозділі) Держприкордонслужби, знати їх конструкцію, порядок і правила їх експлуатації, ремонту й евакуації.	МК2.1; МК2.4; МК2.6; МК2.8; МК3.2; МК4.3.
СКс-18	Здатність вести кількісний та якісний облік, обліково-звітну документацію з експлуатації та ремонту, планувати і здійснювати заходи з організації експлуатації, списання автобронетанкової та інженерної техніки Держприкордонслужби, виробничого обладнання і майна.	МК2.1; МК2.4; МК2.6; МК2.8; МК3.2; МК4.3.

**ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА КОНТРОЛЬ РІВНЯ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ
КУРСАНТАМИ**

Шифр	Компетентність	Методи навчання	Оцінювання
Програмні результати навчання зі спеціальності			
ПРН-6	Організувати комплексне функціонування підсистем побу- дови охорони державного кордону, застосування сил і засобів у різних умовах, всі види бойового, ресурсного та інженерно- технічного забезпечення	МН1.1; МН1.2; МН1.3; МН 1.4; МН1.5	МК2.1; МК2.4; МК2.6; МК2.8; МК3.2; МК4.3
ПРН-21	Упевнено застосовувати штатне озброєння підрозділу; інфор- маційні системи, інформаційні технології, технології захисту даних, методи обробки, накопичення та оцінювання інформа- ції, інформаційно-аналітичної роботи, бази даних (в тому чис- лі міжвідомчі та міжнародні), спеціальне програмне забезпе- чення для розв'язування фахово-орієнтованих задач, у тому числі з використанням математичних методів; проводити про- цедури, пов'язані з перевіркою, обслуговуванням, ремонтом і застосуванням засобів зв'язку, технічних засобів охорони кор- дону та транспортних засобів в обсязі інструкції з експлуатації	МН1.1; МН1.2; МН1.3; МН 1.4; МН1.5	МК2.1; МК2.4; МК2.6; МК2.8; МК3.2; МК4.3

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ 2 курс (3 семестр)

Запланована кількість аудиторного навантаження – 30 годин

№ теми	Найменування тем	Кількість годин	Номери, вид занять та кількість годин					Місяці	Номери тем, занять та кількість годин	Кількість годин
			1	2	3	4	5			
1	Основи експлуатації безпілотних авіаційних комплексів	14	Л2	Гз2	Гз2	Гз2	Пз6	09	1/1 Л(2); 1/2 Гз(2); 1/3 Гз(2)	6
2	Забезпечення польотів та організація роботи з планування інженерно-авіаційного забезпечення	12	Гз1	Гз2	Гз2	Пз6		10	1/4 Гз(2); 1/5 Пз(6); 2/1 Гз(2)	10
								11	2/2 Гз(2); 2/3 Гз(2); 2/4 Пз(6)	10
								12	Дз(4)	4
	Диференційований залік	4	Дз4							
	Всього	30						Всього		30

Умовні позначення: Лекція – Л; Групове заняття – Гз; Практичне заняття – Пз; Диференційований залік – Дз; Заняття, що обов'язкове для оцінювання – Пз4

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять, завдань	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
1	2	3	4	5	6
II курс					
3 семестр					
1			56 (14)	ОСНОВИ ЕКСПЛУАТАЦІЇ БЕЗПІЛОТНИХ АВІАЦІЙНИХ КОМПЛЕКСІВ	
	1	лекція	2	Основи експлуатації безпілотних авіаційних комплексів. 1. Введення в дисципліну. 2. Основні поняття, визначення щодо безпілотних авіаційних комплексів. 3. Класифікація безпілотних авіаційних комплексів.	[1.1-1.7] [2.1] с. 8-11 [1.15]
	2	групове заняття	2	Загальні положення з експлуатації безпілотних авіаційних комплексів. 1. Призначення, можливості та тактико-технічні характеристики БпАК. Особливості їх експлуатації. 2. Основи роботи програмного забезпечення БпАК.	[2.1] с. 48-54 [3.1] с. 2, 6, 13-14, 60-66 [Інформаційні ресурси 1.1]
		самостійна робота	6	Системи оптико-електронного спостереження безпілотних авіаційних комплексів. Акумуляторні батареї, порядок їх експлуатації. 1. Системи оптико-електронного спостереження БпАК, порядок їх експлуатації. 2. Акумуляторні батареї, порядок їх експлуатації. Зарядний пристрій БпАК.	[2.1] с. 43-44 [3.1] с. 21-32, 65-66
	3	групове заняття	2	Конструкція та складові безпілотних авіаційних комплексів. 1. Будова та склад комплекту БпАК. 2. Система управління БпАК.	[2.1] с. 30-32 [3.1] с. 10-13, 26-30, 33-35, 44-51. [Інформаційні ресурси 1.1]
		самостійна робота	4	Особливості експлуатації безпілотних авіаційних комплексів. 1. Вплив рельєфу місцевості. 2. Вплив метеорологічних умов. 3. Технічні можливості цільового навантаження.	[2.1] с. 11-14 [3.1] с. 15-17, 44-51.

1	2	3	4	5	6
		самостійна робота	6	Несправності та нештатні ситуації, які можуть виникнути під час експлуатації безпілотних авіаційних комплексів. 1. Несправності, які можуть виникати під час експлуатації БпЛА. 2. Порядок дій оператора в нештатних ситуаціях та особливих випадках у польоті.	[2.1] с. 14-16 [3.1] с. 15-17, 24-26.
	4	групове заняття	2	Органи управління безпілотних авіаційних комплексів. 1. Органи управління БпАК. 2. Основні параметри польотної інформації. Порядок її обробки.	[2.1] с. 30-35 [3.1] с. 17, 36-42, 51-52. [Інформаційні ресурси 1.1]
		самостійна робота	6	Передпольотна та післяпольотна підготовка безпілотних авіаційних комплексів. 1. Порядок проведення передпольотної та післяпольотної підготовки БпАК. 2. Заходи безпеки під час експлуатації БпАК.	[2.1] с. 36, 38, 44-46 [3.1] с. 7-13, 51-52.
	5	практичне заняття	6	Практична робота з безпілотними авіаційними комплексами. 1. Розгортання БпАК. 2. Контрольний список перед польотом. 3. Запуск двигунів, оцінка та корегування роботи основних систем БпАК.	[2.1] с. 20-27 [3.1] с. 6-17, 25, 33, 42, 56-58.
		індивідуальна робота	20	Реферат Виконання реферату за заданою тематикою.	ТО та ІЕ БпАК
2			30 (12)	ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОЛЬОТІВ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ З ПЛАНУВАННЯ ІНЖЕНЕРНО-АВІАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	
	1	групове заняття	2	Аеронавігаційне забезпечення польотів. Аеродинаміка. 1. Аеронавігаційне забезпечення польотів. 2. Основи аеродинаміки та принцип польоту БпАК мультироторного типу.	[1.1] с. 2-16
		самостійна робота	6	Метеорологічне та орнітологічне забезпечення польотів. 1. Метеорологічне та орнітологічне забезпечення польотів. 2. Оцінка, виявлення та уникнення небезпечних явищ.	[1.2] с. 2-91
	2	групове заняття	2	Організація роботи та планування інженерно-авіаційного забезпечення. 1. Керівні документи інженерно-авіаційного забезпечення. 2. Організація інженерно-технічної підготовки.	[1.5] с. 2-107
		самостійна робота	6	Технічна експлуатація безпілотних авіаційних комплексів. 1. Технічна експлуатація та технічне обслуговування БпАК. 2. Порядок ведення технічної документації БпАК.	[1.3] с. 2-52 [1.7] с. 2-25 [2.1] с. 45-46

1	2	3	4	5	6
	3	групове заняття	2	Організація польотів. 1. Порядок планування, організації та виконання польотів. 2. Особливості виконання польотів на повітряний моніторинг (повітряну розвідку). 3. Безпека польотів.	[1.4] с. 6-42 [1.7] с. 26-41 [2.1] с. 16-27
		самостійна робота	6	Особливості застосування безпілотних авіаційних комплексів. 1. Підготовка до виконання спеціальних операцій. Планування морських операцій з використанням БпАК. 2. Повітряна і морська ділянки. Морська погода.	[2.1] с. 30-35
	4	практичне заняття	6	Відпрацювання документів з планування, організації та виконання польотів. 1. Відпрацювання плануючих та організаційних документів по застосуванню БпАК. 2. Передпольотні вказівки. Постановка завдань на польоти. 3. Дешифрування матеріалів повітряного моніторингу (розвідки). Оформлення донесення про політ.	[1.7] с. 2-52 [2.1] с. 42, 45
Диференційований залік			4		Матеріали підсумкового контролю
Разом за 3-й семестр			90 (30)		
Разом за II-й курс			90 (30)		
Усього за дисципліну			90 (30)		

ЛІТЕРАТУРА

1. Нормативно-правові акти

- 1.1. Постанова КМУ № 954 від 06 грудня 2017 р. «Про затвердження Положення про використання повітряного простору України».
- 1.2. Наказ МО України № 516 від 29 вересня 2015 р. «Про затвердження Правил метеорологічного забезпечення польотів державної авіації України».
- 1.3. Наказ МО України № 401 від 10 серпня 2018 р. «Про затвердження Правил технічної експлуатації безпілотних авіаційних комплексів I класу державної авіації України».
- 1.4. Наказ МО України № 661 від 08 грудня 2016 р. «Про затвердження Правил виконання польотів безпілотними авіаційними комплексами державної авіації України».
- 1.5. Наказ МО України № 343 від 05 липня 2016 р. «Про затвердження Правил інженерно-авіаційного забезпечення державної авіації України».
- 1.6. Наказ ДПСУ «Про застосування авіації в охороні державного кордону та виключної (морської) економічної зони України у 202_ році».
- 1.7. Розпорядження ДПСУ № 0.21-5075/0/6-17 від 08 червня 2017 р. «Про затвердження Порядку організації повітряного моніторингу державного кордону безпілотними авіаційними комплексами Державної прикордонної служби України».

2. Базова

- 2.1. Павлишен О. О. Посібник командира підрозділу БпАК : навчальний посібник / Павлишен О. О., Тимчук Г. М., Цокур Т. В. – Вінниця: Управління безпіотної авіації штабу Командування Повітряних Сил Збройних Сил України, 2018.–77с.

3. Допоміжна

- 3.1. Виріб DJI Mavic 2 Enterprise Dual. Інструкція з експлуатації.
- 3.2. Виріб DJI PHANTOM 4. Інструкція з експлуатації.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Модульне середовище <https://asu.nadpsu.edu.ua/>
2. Портал автоматизованої системи керування навчальним процесом Національної академії [<http://10.241.24.25:8009/>](http://10.241.24.25:8009/) (інтранет), [<http://asu.nadpsu.edu/>](http://asu.nadpsu.edu/) (інтернет).
3. Сайт: <http://dji.com/>

ОЦІНЮВАННЯ

Поточне, рубіжне та підсумкове оцінювання здійснюється відповідно до Положення про систему поточного і підсумкового оцінювання результатів навчання курсантів (слухачів, студентів) Національної академії Державної прикордонної служби України імені Б. Хмельницького – https://nadpsu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/01/polozh-otsinka-2020-_12.01.-.pdf.

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ»)

Під час поточного і підсумкового контролів використовуються критерії оцінювання визначені у «Положенні про систему поточного і підсумкового оцінювання результатів навчання курсантів (слухачів, студентів) Національної академії Державної прикордонної служби України ім. Б. Хмельницького». Форма та зміст критеріїв оцінювання результатів поточного контролю з кожного заняття навчальної дисципліни визначаються у відповідних методичних розробках, а форма та критерії оцінювання результатів підсумкового контролю – у методичних матеріалах для проведення диференційованого заліку.

Поточний контроль.

Оцінювання знань при поточному контролі здійснюється за чотирьохбальною шкалою відповідно до «Положення про систему поточного і підсумкового оцінювання результатів навчання курсантів (слухачів, студентів) Національної академії Державної прикордонної служби України імені Б. Хмельницького». Результати самостійної та індивідуальної роботи оцінюються як «зараховано» або «не зараховано».

Загальну оцінку за аудиторну роботу необхідно вираховувати як середньоарифметичну з поточних оцінок, шляхом ділення суми оцінок (5,4,3,2), на кількість оцінок, отриманих протягом семестру. Для розрахунку, кількість поточних оцінок повинна бути не менше чотирьох.

Середньоарифметична оцінка з поточних оцінок складається з оцінок за аудиторну роботу та проставляється окремою графою в журналі обліку навчальних занять з округленням до 0,01 після останнього в семестрі заняття з модуля, семестру та дисципліни.

До оцінок за аудиторну роботу відносяться оцінки за заняття, під час яких здійснювалось обов'язкове оцінювання, та оцінки, одержані на інших заняттях.

За матеріалами пропущених занять, під час яких здійснювалось обов'язкове оцінювання, курсант зобов'язаний відзвітувати до модульного контролю. За кожне пропущене заняття або відсутність оцінки на занятті, під час якого здійснювалось обов'язкове оцінювання, при обчисленні середньоарифметичної оцінки з поточних оцінок рахується «0» балів.

Модульний контроль здійснюється на останньому занятті з модуля у тестовій формі.

Сумарна кількість балів за модуль є сумою від середньоарифметичної поточних оцінок, помноженої на ваговий коефіцієнт 0,8, та оцінки за модульний контроль, помноженої на 0,2. У відповідності до набраної сумарної кількості балів, оцінка за модуль

визначається за національною шкалою, 100-бальною шкалою і шкалою ЄКТС. Результати модульного контролю відображаються в «Журналі обліку навчальних занять навчальної групи».

Підсумковий контроль.

Підсумкова оцінка за другий семестр виставляється за результатами модульного контролю та оцінки, одержаної на диференційованому заліку. Сумарна кількість балів за семестр є сумою оцінки за модуль, помноженої на 0,8, та оцінки за диференційований залік, помноженої на 0,2.

Підсумкова оцінка за навчальну дисципліну виставляється за результатами модульних контролів та оцінки, одержаної за екзамен. Сумарна кількість балів за дисципліну є сумою від середньоарифметичної суми балів за модулі, помноженої на 0,8, та оцінки за семестровий екзамен, помноженої на 0,2.

У відповідності до набраної сумарної кількості балів оцінка за семестр (дисципліну) визначається за національною шкалою, шкалою ЄКТС і 100-бальною шкалою за допомогою «Таблиці відповідності шкал оцінювання» та «Шкали переведення національної системи і системи ЄКТС в 100-бальну систему» наведеної в «Положенні про систему поточного і підсумкового оцінювання результатів навчання курсантів (слухачів, студентів) Національної академії Державної прикордонної служби України імені Б. Хмельницького».

Курсант, який не склав модулі, не відвідував за самостійну або індивідуальну роботу, не допускається до підсумкового контролю.

У разі, коли курсант не виконав умови допуску до складання диференційованого заліку або екзамену, то він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни, і в відомості обліку успішності екзаменатор проставляє «не допущений», а в графі «підсумкова оцінка», йому виставляється оцінка «незадовільно» за національною шкалою, 35 балів за 100-бальною шкалою і FX – за шкалою ЄКТС.

Умови допуску мають бути виконані за три дні до початку складання диференційованого заліку (екзамену), визначеного розкладом екзаменаційної сесії.

Курсанта можна звільнити від складання диференційованого заліку або екзамену на підставі вимог «Положення про систему поточного і підсумкового оцінювання результатів навчання курсантів (слухачів, студентів) Національної академії Державної прикордонної служби України ім. Б. Хмельницького».

**переведення національної системи і системи ЄКТС в
100-бальну систему**

Сума кількості балів	Традиційна оцінка	Бал за 100-бальною шкалою	Оцінка ЄКТС	Сума кількості балів	Традиційна оцінка	Бал за 100-бальною шкалою	Оцінка ЄКТС	Сума кількості балів	Традиційна оцінка	Бал за 100-бальною шкалою	Оцінка ЄКТС	Сума кількості балів	Традиційна оцінка	Бал за 100-бальною шкалою	Оцінка ЄКТС	Сума кількості балів	Традиційна оцінка	Бал за 100-бальною шкалою	Оцінка ЄКТС
5,00	5	100	A	4,50	4	89	B	4,00	4	81	C	3,50	3	74	D	3,00	3	66	E
4,95-4,99	5	99	A	4,43-4,49	4	88	B	3,90-3,99	4	80	C	3,43-3,49	3	73	D	2,94-2,99	3	65	E
4,90-4,94	5	98	A	4,36-4,42	4	87	B	3,84-3,89	4	79	C	3,36-3,42	3	72	D	2,88-2,93	3	64	E
4,85-4,89	5	97	A	4,29-4,35	4	86	B	3,76-3,83	4	78	C	3,29-3,35	3	71	D	2,81-2,87	3	63	E
4,80-4,84	5	96	A	4,22-4,28	4	85	B	3,67-3,75	4	77	C	3,22-3,28	3	70	D	2,74-2,80	3	62	E
4,75-4,79	5	95	A	4,15-4,21	4	84	B	3,59-3,66	4	76	C	3,15-3,21	3	69	D	2,67- 2,73	3	61	E
4,70-4,74	5	94	A	4,08-4,14	4	83	B	3,51-3,58	4	75	C	3,07-3,14	3	68	D	2,60-2,66	3	60	E
4,65-4,69	5	93	A	4,01-4,07	4	82	B					3,01-3,06	3	67	D				
4,60-4,64	5	92	A																
4,55-4,59	5	91	A																
4,51-4,54	5	90	A																

Для визначення кількості балів за шкалою ЄКТС та 100-бальною шкалою у випадку, коли курсант має сумарну кількість балів 2,59 і менше, використовується додаток 2 «Положення про систему поточного і підсумкового оцінювання результатів навчання курсантів (слухачів, студентів) Національної академії Державної прикордонної служби України ім. Б. Хмельницького».

Дотримання академічної доброчесності

Під час навчання учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності: етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності науково-педагогічним складом передбачає:

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати досліджень та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:
 - самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей);
 - посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
 - дотримання норм законодавства про авторське право;
 - надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності.

За порушення академічної доброчесності учасники освітнього процесу закладу вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності.

Нормативно-правове забезпечення: <https://nadpsu.edu.ua/osvita/normatyvno-pravove-zabezpechennia/>.

Додаток А

Методи навчання та методи контролю навчальних досягнень

Шифр	Метод навчання
1. Традиційні методи навчання	
МН.1.1.	Усне викладення навчального матеріалу (розповідь, пояснення, лекція)
МН.1.2.	Обговорення матеріалу, що вивчається (бесіда, дискусія, брифінг, диспут)
МН.1.3.	Наочні методи (ілюстрація, демонстрація)
МН.1.4.	Практичні методи (лабораторна робота, практична робота, пробні вправи, творчі вправи, усні вправи, практичні вправи, графічні вправи, технічні вправи)
МН.1.5.	Методи самостійного та індивідуального навчання (рецептивний, репродуктивний, евристичний, дослід- ницький)
2. Активні методи навчання	
МН.2.1.	Ігрові (професійні ігри, професійний тренінг)
МН.2.2.	Неігрові (аналіз конкретної ситуації, круглий стіл, навчання через науково-дослідну роботу)
МН.2.3.	Неімітаційні (групові дискусії, індивідуальні практикуми, метод «ХОБО», активні види лекційних і семінарських за- нять)
3. Інтерактивні методи навчання	
МН.3.1.	Інтерактивні методи в малих групах
МН.3.2.	Інтерактивні методи в великих групах
МН.3.3.	Інтерактивні методи під час самостійної роботи

Шифр	Метод контролю навчальних досягнень
1. Попередній контроль	
МК 1.1	Вибірковий усний
МК 1.2	Фронтальний письмовий
МК 1.3	Фронтальний тестовий
МК 1.4	Фронтальний проблемний
МК 1.5	Виконання нормативу
МК 1.6	Виконання вправи
2. Поточний контроль	
МК 2.1	Вибірковий усний
МК 2.2	Колоквіум
МК 2.3	Контрольна робота
МК 2.4	Тестування
МК 2.5	Захист звіту з лабораторної роботи
МК 2.6	Захист звіту з практичної роботи
МК 2.7	Індивідуальна розрахункова робота
МК 2.8	Реферат
МК 2.9	Виконання нормативу
МК 2.10	Виконання вправи
3. Рубіжний контроль	
МК 3.1	Фронтальний письмовий
МК 3.2	Фронтальний тестовий
МК 3.3	Фронтальний проблемний
МК 3.4	Виконання нормативу
МК 3.5	Виконання вправи
4. Підсумковий контроль	
МК 4.1	Усний
МК 4.2	Письмовий
МК 4.3	Тестовий
МК 4.4	Проблемний
МК 4.5	Практичний